

©Aaron Lapierre

GEZAMENLIJK MEMORANDUM

2 FEBRUARI 2024

Scenaristengilde
Unie van Regisseurs
Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten
Overleg Kunstenorganisaties (oKo)

 UNIE VAN REGISSEURS

VOFTP
VLAAMSE ONAFHANKELIJKE
FILM & TELEVISIE PRODUCENTEN

 overleg kunstenaarorganisaties

Verwachtingen voor de nieuwe Vlaamse Regering en het regeerakkoord

In opvolging van de recente beheersovereenkomst 2022-2025 tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Audiovisueel Fonds werd het jaarlijkse overleg tussen de belangrijke stakeholders van de Vlaamse audiovisuele sector omgevormd tot een meer permanent overlegplatform. Dit memorandum is het resultaat van input en overleg tussen die partners. De finale versie van het memorandum wordt ondertekend en onderschreven door: de Scenaristengilde, de Unie van Regisseurs, de Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten en oKo (Overleg Kunstenorganisaties).

Het Vlaams Audiovisueel Fonds en het Departement CJM waren ook aanwezig en namen deel aan de gesprekken, maar kunnen dit vanuit hun specifieke bevoegdheid en taakstelling niet mee ondertekenen.

De partners van het Vlaams audiovisueel sectoroverleg verwachten van de volgende Vlaamse Regering een maximaal geïntegreerd én ambitieus audiovisueel beleid. Toon in het nieuwe regeerakkoord waardering voor het (historisch) bewezen potentieel van Vlaamse films en tv-series om meer dan ooit een belangrijk exportproduct te blijven. En ondersteun zo een sector die in Vlaanderen economisch zeer belangrijk en actief is met een brede groep van bedrijven en personen die rechtstreeks of onrechtstreeks verbonden zijn aan deze sector. De sector stelt een steeds groeiende publieksaandacht vast, in Vlaanderen en in het buitenland.

Zéér kernachtig samengevat vindt het audiovisueel sectoroverleg **de volgende punten essentieel voor het nieuwe Vlaams Regeerakkoord:**

Een sterk en ambitieus audiovisueel beleid vraagt om een geïntegreerde visie en plan vanwege de volledige Vlaamse Overheid. Ambitie moet altijd vertaald worden in voldoende financiële middelen en dat betekent naast een duurzame en volwaardige indexering (die ruim 15 jaar ontbrak) ook om een substantiële verhoging van de middelen voor het VAF. Een snelle en substantiële verhoging van de investeringsverplichting dringt zich eveneens op. We vragen om een duidelijke visie op streamers, voor elke Vlaming een kwaliteitsvolle filmervaring dicht bij huis door een integraal en ambitieus filmcultuurplan, een verhoging van het budget voor filmcultuur en tenslotte voldoende ondersteuning voor talent ontwikkeling in functie van de verdere kwalitatieve uitbouw van een groeisector.¹

¹ Deze punten worden concreter uitgewerkt vanaf pagina 4.

Algemene context en motivering

De audiovisuele sector is innovatief, een grote werkgever en een perfect speerpunt voor de beeldvorming en toekomst van Vlaanderen, zowel op cultureel als economisch vlak. Ook VOKA roept de beleidsmakers op om vooral te focussen op export-, innovatie- en talent-gedreven economie voor de toekomst van Vlaanderen. Onze Vlaamse AV-industrie beantwoordt perfect aan dat DNA en die drie doelstellingen. Bekijk de uitdagingen vanuit het dringende besef dat in tijden van snelle veranderingen en nieuwe businessmodellen, waarin ook voor AI een belangrijke rol is weggelegd, alle beleidskeuzes (cultureel, economisch of maatschappelijk) maximaal op elkaar moeten worden afgestemd om een coherente en positieve dynamiek mogelijk te maken voor een gezonde eco-cultuur. Voorkom versnippering over verschillende beleidsdomeinen en zorg ervoor dat film-, media en gamebeleid (zowel de culturele als economische ondersteuning) vanuit één holistische en maximaal geïntegreerde visie worden benaderd en maak er bovendien een globale strategische prioriteit van voor de volledige Vlaamse Regering. De financiële middelen die binnen het VAF beschikbaar zijn voor de verschillende domeinen (films, media, talentontwikkeling) moeten meer flexibel kunnen worden ingezet in functie van de grootste noden en uitdagingen van de audiovisuele sector. Hierbij moeten wel mechanismes ingebouwd worden die ervoor zorgen dat er een duidelijke garantie is dat voor alle aspecten die aan bod komen binnen het takenpakket van het VAF ook een minimaal ondersteuningsbedrag voorzien blijft.

Schenk ruime aandacht aan onafhankelijkheid binnen de productie- en audiovisuele sector, stimuleer het groeipotentieel van (jonge), ongebonden creatieve ondernemers, veranker zoveel mogelijk de creatieve beslissingsmacht lokaal en bewaak vanuit het Vlaamse beleidsniveau de intellectuele eigendomsrechten voor zij die aan de (creatieve en financiële) oorsprong van een audiovisuele creatie liggen. Op die manier komen algemene steunmaatregelen en ook de werking van het VAF in de eerste en belangrijke plaats Vlaanderen (de burgers en de audiovisuele sector) ten goede.

Verder is het van groot belang om via een divers instrumentarium minder grote afhankelijkheid van buitenlandse financiering mogelijk te maken. Buitenlandse streamers en buitenlandse financiers claimen steeds meer rechten die proportioneel vaak buitensporig zijn ten opzichte van hun eigen financiële investeringen en inbreng en dat zorgt bij producenten voor een nadelige concurrentie- of onderhandelingspositie tegenover machtige spelers. In dit verband is er een algemene bezorgdheid over een faire valorisatie van bepaalde rechten en windows. De na te streven doelstelling moet zijn om binnen een productie een gezonde mix van financiering te hebben (geheel van MG's – minimumgaranties – coproductie met de tv-zenders, SVOD en AVOD platformen, fondsen etc.) waarbij prioritair een zo groot mogelijk gedeelte van intellectuele eigendomsrechten bij de Vlaamse scenaristen, regisseurs en producenten verankerd blijft. Op die manier zorgen we ook voor meer mogelijkheden voor alle binnenlandse partijen om geld te laten terugvloeien naar Vlaanderen bij exploitatie. Stel tenslotte ook de openbare omroep in staat om samen met commerciële omroepen een actief partnerschap met de lokale sector verder uit te bouwen, elk vanuit respect voor hun eigen rol en sterkte. Alleen al deze partners samen kunnen werk maken van een verdere uitbouw en consolidatie van een gezond ecosysteem.

Ook de garantie op prominente vindbaarheid van Vlaamse content en correcte branding op lokale of internationale platformen is geen overbodige luxe. Respect voor correcte aftiteling en informatie over het creatieve kernteam van een audiovisuele creatie vormt daarbij een minimum.

De huidige Vlaamse Regering verwijst voor een inhoudelijke benchmarking consequent naar de Scandinavische regio. Vanuit de druk op het financieringsmodel is ook de vergelijking van meer ambitieuze financieringsmogelijkheden in Nederland ten zeerste relevant. We spreken een gemeenschappelijke taal, het is een grotere afzetmarkt en internationale streamers beschouwen de Benelux sowieso als één territorium. Maar volg die gewenste positionering dan ook op met adequate

en vergelijkbare financiering als in Scandinavië en Nederland, want die investeren nu verhoudingswijs méér middelen dan in Vlaanderen, wat het financieringsmodel voor Vlaamse producties alleen maar verder onder druk zet. Ook Vlaanderen kan die kwantiteit én kwaliteit van regio's als Scandinavië en Nederland zonder meer leveren, geef het de armslag en vleugels om dat ook effectief te realiseren.

Welke beleidskeuzes en concrete acties verwacht het Vlaams audiovisueel sectoroverleg?

Een ambitieus en daadkrachtig audiovisueel beleid vraagt om **één geïntegreerde visie en plan namens de Vlaamse Overheid voor alle aspecten (cultureel, economisch en maatschappelijk) van de audiovisuele en gamesector**. Trek die lijn door bij een volgende beheersovereenkomst met het **VAF: maak één volledige geïntegreerde beheersovereenkomst** voor film, media en games en betrek daar op de best mogelijke en heldere wijze ook het economische fonds, Screen Flanders bij. Zorg binnen die beheersovereenkomst voor veel meer flexibiliteit en autonomie om snel in te kunnen spelen op de veranderingen en noden van de globale markt.

Ambitie vertaalt zich altijd in financiële middelen:

- Zorg voor **onmiddellijke, blijvende en volwaardige indexering** van de totale dotatie van het VAF. De druk op het ecosysteem door braindrain, buitenlandse samenwerkingen, inflatie en het opbod van buitenlandse streamers jagen de productiekosten de hoogte in en doen elke bescheiden toename meteen teniet voor de sector. Meer middelen uit Vlaanderen zullen een positieve impact hebben op heel diverse sectoren en via terugverdieneffecten ook terugvloeien in hogere inkomsten voor de overheid. Door het niet indexeren van de middelen van het VAF loopt de ondersteuningsgraad steeds verder terug en dit terwijl meer dan 50% van de kosten van een audiovisuele creatie of een organisatie bestaat uit verloning van medewerkers. Dit is een onhoudbare situatie geworden.
- Bouw de recent goedgekeurde **investeringsverplichting** verder uit tot het ambitieniveau van Europese partners als Frankrijk of Scandinavië. Vraag van Internet Service Providers een hoger én fair percentage (door de verschuiving van de aanslagvoet op kabelabonnementen naar datapakketten). Bovendien moet er blijvend over gewaakt worden dat het overgrote deel van deze bijdragen vooral ten goede komt van onafhankelijke producenten.
- Om de vergelijking met het ambitieniveau van Scandinavië en Nederland écht te kunnen waarmaken is een **substantiële verhoging van de middelen van het VAF** dringend noodzakelijk. We schuiven daarbij 175% van het huidige niveau voor de volledige werking van het VAF naar voor. Dat lijkt stevig, maar minstens een derde van deze verhoging compenseert louter en alleen de verdamping of uitholling van middelen door de voorthollende inflatie in de afgelopen 15 jaar. Een substantiële verhoging zal er verder voor zorgen dat meer middelen naar de Vlaamse sector kunnen gaan, waardoor Vlaanderen ook meer inkomsten kan recupereren en de markt van en voor Vlaamse producties vergroot. Dit is complementair aan de beleidskeuze van de Vlaamse Regering voor de uitbouw van Flanders Technology & Innovation.

- De verhoging moet o.a. dienen om de volgende doelstellingen (die eigenlijk oude, nooit gerealiseerde politieke beloftes zijn) eindelijk te kunnen realiseren:
 - Meer productionele ondersteuning van 8 naar minimaal 12 majoritaire speelfilms per jaar.
 - Meer productionele ondersteuning voor fictie tv-series (van 2 à 3 naar 5 à 6 per jaar).
 - Fundamentele ondersteuning voor kinder- en jongerenfilms. Twee producties per jaar is een minimum. Deze genres zijn van levensbelang voor de vorming van een toekomstig publiek en voor de algemene vorming van onze jeugd.
 - Een substantiële verhoging van productiesteun per individuele film of tv-serie), die voluit rekening houdt met de gestegen levensduurte in de afgelopen 15 jaar.
 - Fundamentele ondersteuning voor documentaire, animatie en Filmlab (singles en series).
 - Meer kansen voor filmcultuur en filmwijsheid.
 - Instroom van nieuw talent mogelijk maken én houden met een realistisch perspectief op kansen om hun talenten ook cultureel en economisch te kunnen ontwikkelen.

- Integreer de eerder gemaakte politieke beloftes voor het **Mediafonds met een constante aangroei** (op gefaseerde wijze tijdens de volgende regeerperiode) tot €12 miljoen per jaar voor een vergelijkbare opdracht. De investeringsverplichting was nooit bedoeld als een vervanging van het Mediafonds, wel als een *extra* noodzakelijke complementaire aanvulling vanuit de markt. Zo kan het VAF vandaag bijvoorbeeld hooguit 2 à 3 fictieseries productiesteun verlenen. Dat zou minstens moeten verdubbelen, nog los van de zeer noodzakelijke aangroei bij documentaire, animatiefilm en Filmlab.

- **Onderzoek** ook de mogelijkheid op een **bijdrage vanuit de bioscoopsector**, naar analogie van het Abraham Tuschinski Fonds in Nederland. Alle filmvoorstellingen (zowel internationale blockbusters als lokale films) dragen via een kleine heffing bij aan extra productiemiddelen, exclusief gereserveerd voor de productie van nieuwe, kwaliteitsvolle lokale content.

Met betrekking tot streamingplatformen pleiten we ook voor meer ambitie. Faciliteer de uitbouw van verschillend streamingaanbod, dat zowel gratis als via betalende formules content kan aanbieden. Er moet ruimte zijn in Vlaanderen bij alle spelers om voldoende diversiteit in lokale content te realiseren en te garanderen ook qua format, medium en genres. Bij het ontwikkelen van een visie rond internationale streamers moet er rekening worden gehouden met zichtbaarheid, vindbaarheid, diversiteit en bereikbaarheid van onze lokale Vlaamse content.

Vanuit de optiek van een geïntegreerd audiovisueel beleid is een **filmcultuurplan** een logische vraag. De ambitie van zo'n plan is om voor elke Vlaming een kwaliteitsvolle filmervaring dichtbij huis mogelijk te maken. Binnen zo'n plan zou prioritair aandacht moeten worden besteed aan:

- De evenwaardige versterking en spreiding van alle functies bij zowel bioscopen, vertoners, festivals, distributeurs en organisaties voor educatie en reflectie. Er moet méér worden ingezet op (het behoud en de creatie van) filmhuizen en filmdistributeurs.

- De promotie van onze audiovisuele creaties bij het grote publiek via generieke campagnes moet worden verdergezet en verder uitgebouwd om een breder en groter publiek te kunnen bereiken.
- Complementair beleid over diverse beleidsniveaus heen met het oog op de ondersteuning van nieuwe kwaliteitsvolle vertonersplekken.
- Het stimuleren van instroom, nieuwe vormen van kwaliteitsvol programmeren en de samenwerking met andere sectoren, waaronder het onderwijs.
- Meer aandacht voor ons kwaliteitsvol Vlaams filmerfgoed zodat het blijft bestaan en zichtbaar en beschikbaar kan zijn.

Stimuleer Talentontwikkeling en Innovatie: onderzoek en de creatie van nieuwe mogelijkheden is van levensbelang in onze sector en moet **top of mind** zijn en blijven:

- Talentontwikkeling moet kaderen in een ruimere visie op de uitbouw van een economische groeisector, die dit talent vervolgens ook voldoende kan 'absorberen', benutten en verder kansen geven.
- Zorg voor **structureel overleg en optimale afstemming** met opleidingen in hogescholen en universiteiten op noden van de audiovisuele sector. Organiseer dat op het beleidsniveau van Onderwijs, Cultuur en Media. Denk na over welke fase qua opleiding en welke taak daarbij precies aan het VAF toekomt en welke aan het reguliere curriculum in hogescholen en universiteiten en zorg voor betere afstemming op elkaar.
- Verhoog de mogelijkheden om extra te investeren in coachen van talent, vooral ook in een vroeger stadium in ontwikkeling van **jong, divers en beloftevol talent**. En bied dit jonge, diverse talent ook de mogelijkheid om door te groeien en te kunnen floreren en een carrière uit te bouwen in een economisch gezonde en sterke sector, wat onlosmakelijk verbonden is met de andere punten in dit memorandum. Dat kan alleen gerealiseerd worden mits voldoende middelen voor die strategische doelstelling bij het VAF. Daarnaast dient ook mediatechnologie en content strategie samengebracht te worden om technologische innovatie en innovatieve storytelling te realiseren.

We vragen aan de Vlaamse Regering om een duidelijke **visie** te ontwikkelen in verband met **Artificiële Intelligentie**. Werk die uit in nauw **overleg** en samenwerking met de audiovisuele en games sector en zorg daarnaast voor **goede afstemming met federale en Europese regelgeving**. Het genuanceerd uitgangsprincipe moet zijn om het creatieve en innovatieve potentieel door AI-toepassingen alle kansen te gunnen, maar terzelfdertijd een duidelijk kader te creëren dat naleving van auteursrecht en de uitholling van creatieve beroepen door AI zoveel mogelijk probeert te beperken.